

v našem čebelarstvu. Po dveh sezonah preizkusov pa sem ugotovil neverjetno uporabnost. Poenostavil sem postopek zamenjave matic. Ko najdem staro matico, jo zaprem v to matičnico in pustim v panju. Čebele imajo neoviran dostop do nje, da jo hranijo in tako raznašajo feromone po panju. Po enem tednu matico preprosto zamenjam in vrnem v panj na isto mesto, naslednji dan pa jo spustim. Najzanimiveje pa je, da čebele med zaporo matice ne zgradijo nobenega zasilnega matičnika, zato tudi kontrola ni potrebna. Postopek sem preizkušal tudi z drugimi matičnicami (transportnimi), a so čebele v teh primerih

gradile matičnike. Kitajci so izdelali tudi podobne plastične matičnice, ki imajo enak namen. Dobro se je obnesel tudi izolator za celoten sat. Zahteva le nekaj več dela z namestitvijo v panj. Postopek je podoben: matico zaprem v izolator na en sat in čez teden dni zamenjam matico. Čebele ne gradijo matičnikov in tudi preostalih satov ni treba pregledovati, poleg tega pa takoj najdem matico. Le izjemoma se zgodi, da čebele ne sprejmejo nove matice in raje v izoliranem satu potegnejo matičnik.

Ker sem sam zadovoljen, svoje izkušnje rad delim tudi z drugimi čebelarji. ■

Preprosto obvladovanje rojenja

Damijan Križaj, damijan.krizaj@siol.net

Ali se kdaj vprašamo, koliko ur našega dela in vložnega denarja odleti z vsakim rojem? Če bi se to spraševali in če bi to izračunali, bi verjetno naredili vse, da bi roji ostali pri nas, mar ne? Zelo preprost način obvladovanja rojev je menda znan že veliko let, a ga številni čebelarji ne poznajo ali pa si ga ne upamo preizkusiti. Kot rečeno, postopek je zelo enostaven, še posebej za čebelarje začetnike, zato ga opisujem v nadaljevanju.

V obdobju, za katerega vemo, da čebele rade rojijo, redno, recimo na vsakih 14 dni, skrbno pregledujemo satje. Če odkrijemo samo en rojev matičnik, ukrepamo takole:

1. Iz panja A pobereмо vse satje skupaj s čebelami.
2. Vse čebele, ki smo jih vzeli iz panja A, otresemo v prazen panj B.
3. Panj B z otrešenimi čebelami zapremo za 24 ur. Paziti moramo, da v panj stalno doteka svež zrak.
4. Po 24 urah panj B odpremo, vstavimo satnike s satnicami, dodamo 5 litrov sladkorne raztopine in v 12 dneh bo čebelja družina, ki se je prej pripravljala na rojenje, zgradila kompletno novo satje in delovala kot mlada družina.

Dobro in preprosto, ali ne? Preizkusite še vi! Presenečeni boste tako, kot sem bil sam, ko sem to naredil prvič (glej fotografijo).

Zalego in matičnike, ki smo jih pobrali iz panja A, lahko uporabimo na dva načina:

1. Z zalego lahko okrepimo šibkejše družine, te pa se nam bodo hitro oddolžile z bogatimi donosi medu, če jim bodo to dopuščale razmere v naravi. V tem primeru matičnike previdno odv-

zamemo in jih skupaj s pestjo ali dvema čebel vstavimo v plemenilček, da se izleže nova matica, ki jo bomo lahko kasneje uporabili za zamenjavo ostarele matice.

2. Še preprosteje pa je, da sat z matičnikom in čebelami na njem skupaj s satom hrane in čebelami na njem vstavimo v nov panj C, v katerem se bo razvila nova čebelja družina. Seveda moramo paziti, da na takem satu ni »stare« matice. Na novo oblikovan panj C postavimo poleg panja A. Pašne čebele bodo odletele v svoj prejšnji panj A, mlade čebele pa bodo še naprej skrbele za zalego v panju C, dokler se ta ne bo izlegla.

Nova rezervna družina je tu. Kaj je za čebelarja lepšega, kot da ima do konca pašne sezone dovolj mladega satja, polne sate medu in cvetnega prahu, dovolj rezervnih družin, pa še po drevskih in lestvah nam ni treba plezati za roji. Preizkusite tudi sami in presenečeni boste. Za opisana znanja se zahvaljujem čebelarskemu mojstru Francu Prezljju. ■